

Hrvatska
komora
arhitekata

Hrvatska komora
inženjera građevinarstva

Hrvatska komora **inženjera strojarstva**
Croatian chamber of **mechanical engineers**

HRVATSKA
KOMORA
INŽENJERA
ELEKTROTEHNIKE

Zagreb, 29. ožujka 2019.

**MINISTARSTVO GRADITELJSTVA
I PROSTORNOGA UREĐENJA**
n/p ministra **Predraga Štromara, dipl.oec.**
Ulica Republike Austrije 20
10000 Zagreb

Poštovani gospodine potpredsjedniče Vlade RH i ministre,

Dana 27.03.2019. dostavljen nam je Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Prijedlog Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, kao i poziv za sastanak radne grupe za izradu Prijedloga navedenih zakona.

Kao predsjednici četiri inženjerske Komore želimo vas upoznati sa problemima i posljedicama koje mogu nastupiti obzirom da je iz dostavljenih Prijedloga zakona vidljivo da naslovljeno Ministarstvo ustraje na odluci da se ukinu Imenici ovlaštenih voditelja građenja i ovlaštenih voditelja radova i na taj način iz članstva Komora isključe ovlaštene voditelji građenja i ovlaštene voditelji radova, te da im se ukine polica osiguranja od profesionalne odgovornosti.

Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja protivno ciljevima Vlade Republike Hrvatske za smanjenjem troškova gospodarstvu, na taj način nastavlja sa uvođenjem novih financijskih opterećenja.

Od strane naših članova obaviješteni smo da bi takva zakonska rješenja dovela do vala iseljavanja naših inženjera nezadovoljnih činjenicom da resorno Ministarstvo ukida njihov status i stečena prava i uvodi kaos i nered u sektoru graditeljstva. Uz već sada prisutan nedostatak radne snage i trend iseljavanja navedeno bi moglo ugroziti investicije i započete projekte u Republici Hrvatskoj.

1. Nova financijska i administrativna opterećenja koja su nametnuta gospodarstvu

Uvodno napominjemo da je Ministarstvo graditeljstva i prostornoga uređenja putem Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o poslovima i djelatnostima prostornoga uređenja i gradnje (NN br.

118/2018) koji je stupio na snagu dana 1. siječnja 2019. godine uvelo nova administrativna i financijska opterećenja za gospodarstvo, što je protivno proklamiranoj politici Vlade Republike Hrvatske. Navedenim Zakonom uvedena je obveza izvođača da se osiguraju od odgovornosti za štetu koji bi obavljanjem poslova, odnosno djelatnosti mogli učiniti investitoru ili drugim osobama (članak 30. Zakona), djelatnost upravljanja projektom gradnje proširuje se i na fazu pripreme projekata (članak 33. Zakona), proširuje se obveza imenovanja voditelja projekta za javne naručitelje (članak 38. Zakona).

2. Stajalište četiri inženjerske Komore o pitanju isključenja iz članstva Komore za ovlaštene voditelje građenja/radova

Uvodno ističemo da se ukupno radi o oko 5500 članova četiri inženjerske komore koji danas imaju strukovni naziv ovlaštene voditelj građenja i ovlaštene voditelj radova.

Hrvatska komora inženjera građevinarstva, Hrvatska komora arhitekata, Hrvatska komora inženjera strojarstva i Hrvatska komora inženjera elektrotehnike protive se najavljenim novim izmjenama Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje i Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju, kojim bi se ukinulo članstvo u Komorama i stečeni strukovni naziv za ovlaštene voditelje građenja i ovlaštene voditelje radova u četiri inženjerske struke, iz razloga koje navodimo u nastavku ovog dopisa.

3. Zašto je važno da ovlaštene voditelji građenja/radova imaju policu osiguranja od profesionalne odgovornosti i pristup normama

Inženjer gradilišta (ovlaštene voditelj građenja) je profesija iz sigurnosnog sektora (čije usluge predstavljaju izravnu i posebnu opasnost za zdravlje ili sigurnost primatelja ili treće osobe) što je detaljno obrazloženo u točki 3. ovog dopisa.

Na temelju članka 23. točke 1. Direktive 2006/123/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 12. prosinca 2006. države članice mogu osigurati da pružatelji čije usluge predstavljaju izravnu i posebnu opasnost za zdravlje ili sigurnost primatelja ili treće osobe, ili rizik za financijsku sigurnost primatelja, zaključno osiguranje profesionalne odgovornosti, primjereno vrsti i stupnju opasnosti, ili da predvide jamstvo ili slično rješenje koje je jednakovrijedno ili bitno usporedivo s obzirom na njihovu svrhu.

Stavkom 2. istog članka propisano je da ako pružatelj ima poslovni nastan na njihovom državnom području, države članice ne mogu zahtijevati osiguranje ili jamstvo profesionalne odgovornosti ako je u drugoj državi članici u kojoj već ima poslovni nastan pružatelj već pokriven jamstvom koje je jednakovrijedno ili bitno usporedivo s obzirom na namjenu ili pokriće koje se osigurava u smislu osiguranog rizika, osigurane svote ili gornje granice jamstva i mogućeg isključenja iz pokrića. U slučaju djelomične jednakovrijednosti države članice mogu zatražiti dodatna jamstva za pokriće nepokrivenih aspekata.

Navedene odredbe Direktive primijenjene su u članku 54. Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju („Narodne novine“, broj 78/2015, 114/2018) i u odgovarajućim odredbama Poglavlja VIII. Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje.

U nastavku ukazujemo na relevantne odredbe Zakona o gradnji („Narodne novine“, broj 153/13 i 20/17) iz kojih proizlazi visoki stupanj odgovornosti za inženjera gradilišta (ovlaštenog voditelja građenja).

Odredbom članka 54. Zakona o gradnji propisane su dužnosti izvođača.

Prema članku 55. stavak 1. istog Zakona Izvođač imenuje inženjera gradilišta, odnosno voditelja radova u svojstvu odgovorne osobe koja vodi građenje, odnosno pojedine radove. Inženjer gradilišta, odnosno voditelj radova odgovoran je za provedbu obveza iz članka 54. ovoga Zakona.

Nadalje na temelju članka 54. stavka 4. Zakona o gradnji ministar graditeljstva donio je Pravilnik o sadržaju pisane izjave izvođača o izvedenim radovima i uvjetima održavanja građevine („Narodne novine“, broj 43/2014).

Prema članku 6. toga Pravilnika istinitost i točnost izjava, podataka, izvješća i očitovanja iz članaka 2., 3., 4. i 5. ovoga Pravilnika potvrđuje inženjer gradilišta odnosno glavni inženjer gradilišta potpisom pisane izjave izvođača odnosno glavnog izvođača.

Glavni inženjer gradilišta supotpisuje i sve izjave izvođača koji su sudjelovali u građenju.

Slijedom navedenog, polica osiguranja od profesionalne odgovornosti koje članovi Komore ovlaštene voditelji građenja/radova dobiju u okviru članarine koju plaćaju, od iznimne je važnosti za pripadnike te profesije. Navedeno osiguranje u interesu je svih sudionika u postupku gradnje, ali i izvođača pravne osobe u kojoj je inženjer zaposlen, jer će u slučaju profesionalnog propusta inženjera gradilišta poslodavac koji je naknadio štetu trećima moći regresno se naplatiti iz police svog inženjera.

Istovremeno inženjeri gradilišta (ovlaštene voditelji građenja/radova) mogu taj iznimno odgovoran posao raditi uz punu pažnju, odgovornost i profesionalnu etiku, ali neopterećeni da će im eventualni nenamjeren propust ugroziti vlastitu egzistenciju i egzistenciju njihovih obitelji.

U slučaju prestanka članstva u Komori za ovlaštene voditelje građenja/radova police osiguranja od profesionalne odgovornosti će biti višestruko skuplje kada to budu ugovarali individualno, ili ju plaća poslodavac, a navedeni iznos bit će veći od godišnje članarine Komori što predstavlja novo financijsko opterećenje uz već ranije uvedenu obvezu osiguranja pravnih osoba za štetu koju bi mogli učiniti investitoru i trećima (koje smo naveli u točki 1. ovog dopisa).

Isto obrazloženje vrijedi i za pristup normama Hrvatskog zavoda za norme. Komore ugovaraju godišnji kolektivni pristup normama (30000 normi, nije moguće ugovoriti manje) za sve svoje članove. Ukoliko bi se ovlaštene voditelji građenja/radova isključili iz članstva Komora morali bi sami plaćati pristup normama Hrvatskog zavoda za norme ili bi taj pristup plaćao poslodavac, što je u oba slučaja financijski enorman iznos. Prema važećem cjeniku npr. pristup normama za 5 korisnika iznosi 25.600 kn godišnje po korisniku, a za 10 korisnika iznosi 16.000 kn godišnje po korisniku. Radi usporedbe: kada Komore ugovaraju i plaćaju kolektivni pristup normama za svoje članove taj iznos je prosječno oko 85 kn godišnje po članu (za 30000 normi).

4. Prijedlozi četiri inženjerske Komore za financijsko i administrativno rasterećenje gospodarstva

Komore u potpunosti podržavaju namjeru Ministarstva gospodarstva, poduzetništva i obrta i Vlade Republike Hrvatske za uklanjanjem administrativnih i financijskih tereta za gospodarstvo. U tom kontekstu predlažemo i konkretne mjere kako bi se taj cilj postigao u okviru najavljenih izmjena Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje te Zakona o komori arhitekata i komorama inženjera u graditeljstvu i prostornom uređenju.

Mjere koje predlažemo su slijedeće:

I. U Zakonu o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje predlažemo brisati cjelokupno poglavlje V. Obavljanje poslova i djelatnosti upravljanja projektom gradnje

Obrazloženje:

Naime, u slučaju voditelja projekta ne radi se o profesiji iz sigurnosnog sektora, voditelj projekta nije sudionik u gradnji, a nije ni regulirana profesija te iz tih razloga nije nužno da se poslovi i djelatnosti vođenja projekta definiraju ovim ili bilo kojim Zakonom.

U tom slučaju izvjesno je da bi se postiglo značajno financijsko rasterećenje kako poslovnog sektora tako i fizičkih osoba koje pristupaju ovoj profesiji. Radi se u biti o menadžerskoj ulozi i treba ostaviti investitorima da ocijene da li žele imenovati voditelja projekta ili ne. Proces gradnje u dovoljnoj mjeri sa stajališta propisa o gradnji kontroliraju sudionici u gradnji, sukladno odredbama Zakona o gradnji.

Ističemo da je izmjenama Zakona o poslovima i djelatnostima prostornog uređenja i gradnje iz prosinca 2018. godine proširen krug javnih naručitelja i investicija u kojima je obveza imenovanja voditelja projekta. Kada se uzme u obzir da je uobičajena cijena tih poslova cca 1-2% vrijednosti investicije smatramo da bi se postiglo značajno financijsko rasterećenje u slučaju brisanja tog poglavlja iz Zakona.

Također, držimo da je neprimjereno da se Zakonom propisuje obveza polaganja ispita za pristup određenoj profesiji kod udruga privatno pravnog karaktera kako bi se dobio certifikat koji u određenom vremenskom trajanju treba svake četiri godine recertificirati, što iziskuje dodatne troškove. Ako Ministarstvo graditeljstva smatra da je za pristup navedenoj profesiji potrebno polagati ispit onda se to moglo organizirati u okviru Ministarstva graditeljstva ili se to moglo povjeriti strukovnim inženjerskim Komorama. U tom slučaju troškovi polaganja ispita bili bi višestruko manji. Prema javno dostupnim podacima Hrvatske udruge za upravljanje projektima postoji više razina certifikata pa tako za:

- A-level ispit stoji 15.000,00 kuna, a recertificiranje 3.000,00 kuna,
- B-level ispit stoji 11.250,00 kuna, a recertificiranje 2.250,00 kuna,
- C-level ispit stoji 7.500,00 kuna, a recertificiranje 1.500,00 kuna,
- D-level ispit stoji 3.750,00 kuna, a recertificiranje 750,00 kuna.

Ukidanjem ovog poglavlja Zakona učinci rasterećenja bili bi značajni, a otklonila bi se i diskriminirajuća odredba koja se odnosi na favoriziranje jednog strukovnog smjera – organizacija građenja na građevinskim fakultetima, dok inženjeri koji su diplomirali bilo koji drugi smjer ili na arhitektonskom, strojarskom ili elektrotehničkom fakultetu moraju prolaziti dodatne edukacije, odnosno certificiranje i recertificiranje.

II. U e-savjetovanju na Zakon o gradnji predložili smo brisanje iz Zakona o gradnji poglavlja koje se odnosi na Energetska svojstva zgrade, te smanjivanje administrativnih i financijskih opterećenja za stjecanje ovlaštenja za osobu ovlaštenu za energetska certificiranje i/ili energetska pregled zgrade i/ili redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi, kao i ovlaštenja za pravnu osobu koja se bavi djelatnošću energetska certificiranja i energetska pregleda zgrade.

Obrazloženje:

Osobe ovlaštene za energetska certificiranje i/ili energetski pregled zgrade i/ili redoviti pregled sustava grijanja i sustava hlađenja ili klimatizacije u zgradi nisu regulirana profesija, niti sudionik u gradnji.

Držimo da je za pristup navedenim poslovima nametnuto prekomjerno administrativno i financijsko rasterećenje. Osobe koje se bave energetskim certificiranjem moraju pohađati skupe seminare i polagati ispite, te godišnje slušati određeni fond sati predavanja. Navedeno mogu organizirati Komore u okviru stručnog usavršavanja i to za višestruko manje iznose.

Također pravnoj osobi ovlaštenje se daje ako je registrirana za djelatnost energetskog certificiranja i energetskog pregleda zgrade, ako ima u punom radnom vremenu na neodređeno vrijeme zaposlenu najmanje jednu osobu koja ispunjava uvjete iz članka 29. toga Zakona i ima sklopljen ugovor o osiguranju od profesionalne odgovornosti.

U konkretnom slučaju radi se o restriktivnijim uvjetima nego što su uvjeti za izvođača građevinskih radova, te je u ovom dijelu potrebna deregulacija.

Tablica: Pregled financijskih opterećenja i prijedlog rasterećenja

NOVA FINACIJSKA OPTEREĆENJA KOJA SU NAMETNUTA GOSPODARSTVU	
Izvođači (pravne osobe i fizičke osobe obrtnici)	- Polica osiguranja od odgovornosti za štetu koju bi obavljanjem djelatnosti mogli učiniti investitoru i trećim osobama, obvezna je za izvođače od 1. siječnja 2019.
Javni naručitelji	- Djelatnost upravljanja projektom gradnje proširuje se i na fazu pripreme projekata (članak 33. Zakona), - Proširuje se obveza imenovanja voditelja projekta za javne naručitelje
NOVA FINACIJSKA OPTEREĆENJA KOJA SE ŽELE NAMETNUTI GOSPODARSTVU	
Voditelji građenja/radova	- Individualno ugovaranje police osiguranja od profesionalne odgovornosti će biti višestruko skuplje nego članarina koju danas plaćaju Komori i koja uključuje policu osiguranja od profesionalne odgovornosti (u iznosu članarine osiguranje iznosi cca 200-300 kn po članu, prosječno 250 kn). Nastavno se daje izračun za 5500 ovlaštenih voditelja građenja/radova: Sada: $5500 \times \text{prosjeck } 250,00 \text{ kn} = 1.375.000,00 \text{ kn}$ Ukidanjem članstva: $5500 \times \text{cca } 2.500,00 \text{ kn} = 13.750.000,00 \text{ kn}$ - Individualno ugovaranje pristupa normama biti će nemjerljivo skuplje u odnosu na kolektivni pristup normama kojeg godišnje ugovaraju Komore za svoje članove (sada je cca 80 kn po članu). Nastavno se daje izračun za 5500 ovlaštenih voditelja građenja/radova: Sada: $5500 \times \text{prosjeck } 85,00 \text{ kn} = 467.500,00 \text{ kn}$ Ukidanjem članstva: $5500 \times \text{cca } 16.000,00 \text{ kn} = 88.000.000,00 \text{ kn}$ Vidljivo je da ukupni troškovi opterećenja gospodarstva samo u segmentu osiguranja od profesionalne odgovornosti i pristupa normama rastu sa sadašnjih 1.842.500,00 na enormnih 101.750.000,00 kn, dakle 55 puta!

MJERE RASTEREĆENJA KOJE PREDLAŽU STRUKOVNE KOMORE	
Voditelj projekata	<p>Ne radi se o profesiji iz sigurnosnog sektora, nije sudionik u gradnji, a nije ni regulirana profesija te iz tih razloga nije nužno da se poslovi i djelatnosti vođenja projekta definiraju Zakonom. U tom slučaju moglo bi se postići i značajno financijsko rasterećenje kako poslovnog sektora tako i fizičkih osoba koje pristupaju ovoj profesiji. Radi se o menadžerskoj ulozi i treba ostaviti slobodu i volju investitorima da ocijene da li žele imenovati voditelja projekta ili ne. Proces gradnje u dovoljnoj mjeri sa stajališta propisa o gradnji kontroliraju sudionici u gradnji sukladno odredbama Zakona o gradnji.</p> <p>Držimo da je neprimjereno da se Zakonom propisuje obveza polaganja ispita za pristup određenoj profesiji kod udruga privatno pravnog karaktera kako bi se dobio certifikat koji u određenom vremenskom trajanju treba svake četiri godine recertificirati, što iziskuje dodatne troškove. Ako Ministarstvo graditeljstva smatra da je za pristup navedenoj profesiji potrebno polagati ispit onda se to moglo organizirati u okviru Ministarstva graditeljstva ili se to moglo povjeriti strukovnim inženjerskim Komorama. U tom slučaju troškovi polaganja ispita bili bi višestruko manji.</p> <p>Prema javno dostupnim podacima Hrvatske udruge za upravljanje projektima postoji više razina certifikata pa tako za:</p> <ul style="list-style-type: none"> - A-level ispit stoji 15.000,00 kuna, a recertificiranje 3.000,00 kuna, - B-level ispit stoji 11.250,00 kuna, a recertificiranje 2.250,00 kuna, - C-level ispit stoji 7.500,00 kuna, a recertificiranje 1.500,00 kuna, - D-level ispit stoji 3.750,00 kuna, a recertificiranje 750,00 kuna. <p>Vrijednosti usluge upravljanja projektom iznose 1-2% investicije. Primjerice planirane investicije za vodnocomunalni sektor iznose cca 11 milijardi kuna što za uslugu voditelja projekta iznosi cca 110 milijuna kuna mogućeg rasterećenja.</p>
Energetski certifikatori	<p>Certificiranje i recertificiranje:</p> <ul style="list-style-type: none"> - energetski certifikatori nisu regulirana profesija, niti sudionik u gradnji, - osobe koje se bave energetskim certificiranjem moraju pohađati skupe seminare i polagati ispite, te godišnje slušati određeni fond sati predavanja, - navedeno mogu organizirati komore u okviru stručnog usavršavanja i to za višestruko manje iznose.

Ističemo kako su strukovne komore u velikom broju dobile podršku članstva, ovlaštenih voditelja građenja / radova i pravih osoba izvođača, a sve u svrhu protivljenja predloženim zakonskim izmjenama.

Nadamo se da ćete sagledati gore opisanu problematiku te činjeničnu argumentaciju strukovnih inženjerskih Komora iz koje je evidentno da se u prijedlogu Ministarstva graditeljstva ne radi o nikakvom stvarnom rasterećenju gospodarstva, nego samo o administrativno-birokratskoj mjeri koja neće postići nikakve učinke rasterećenja, nego upravo suprotno, opteretiti će gospodarstvo. Naši izračuni samo na bazi analize osiguranja od profesionalne odgovornosti i pristupa normama pokazuju 55 x veće opterećenje za gospodarstvo, sa sadašnjih 1.842.500,00 na enormnih 101.750.000,00 kn.

Također, u dopisu smo Vam bili slobodni predložiti i dvije mjere rasterećenja gospodarstva za koje kao strukovne inženjerske Komore smatramo da ih je potrebno provesti.

Za sva dodatna potrebna pojašnjenja stojimo Vam na raspolaganju.

S poštovanjem

Predsjednica
Hrvatske komore arhitekata

Jurković
Željka Jurković, dipl. ing. arh.

Predsjednica
Hrvatske komore inženjera građevinarstva

Martin Lovrec
Nina Dražin-Lovrec, dipl. ing. građ.

Predsjednik
Hrvatske komore inženjera strojarstva

Dorić
Željko Dorić, dipl. ing. stroj.

Predsjednik
Hrvatske komore inženjera elektrotehnike

Radović
Željko Radović, dipl. ing. el.